

Marking Scheme.....2024 – Punjabi (004)
ਅੰਕ ਯੋਜਨਾ/ਪੜਤਾਲ-ਯੋਜਨਾ :2024-ਪੰਜਾਬੀ (004)

ਜਮਾਤ : ਬਾਰੂਵੀਂ
 ਵਿਸ਼ਾ : ਪੰਜਾਬੀ

ਕੋਡ ਨੰ. : 532
 ਕੁਲ ਅੰਕ : 80

ਉਪ-ਪਰੀਖਿਅਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਪੂਰਵਕ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ। ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਸਹੀ ਹਨ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦੇਣ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਨਾ ਕਰੋ।

ਆਮ ਹਿਦਾਇਤਾਂ :

- (i) ਪਰੀਖਿਅਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਮ ਸੰਕੇਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।
- (ii) ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
- (iii) ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਗਲਤੀਆਂ ਜਾਂ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
- (iv) ਜੇਕਰ ਜਵਾਬ ਬਿਲਕੁੱਲ ਸਹੀ ਹਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸੰਕੋਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ
- (v) ਪਰੀਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਅੰਕ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾਏਗਾ।
- (vi) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਜਵਾਬ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹੈਂਡ-ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਦੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- (vii) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਇਕ ਵਾਧੂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਯੋਗ ਉੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- (viii) ਹੈਂਡ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੀ ਮਾਰਕਿੰਗ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣਗੇ।

- (ix) ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ। ਸਲਾਹ ਜੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਨਾਮ ਬਦਨਾਮ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜਰੂਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ :

- (i) ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਉਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਅੰਕ ਅੰਤਿਮ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਸੂਚਕ ਅਤੇ ਸੰਕੇਤਕ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਪਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਖਰੇ ਪਰ ਢੁੱਕਵੇਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਢੁੱਕਵੇਂ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
- (ii) ਸ਼ੁੱਧ, ਅਰਥਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸਟੀਕ ਜਵਾਬਾਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਭਾਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
- (iii) ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
- (iv) ਸਪੈਲਿੰਗ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਅਤੇ ਡਾਇਵਰਸਨ (ਵਿਸ਼ਾਂਤਰ) ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦੇ ਕੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਾ ਕਰੋ ।
- (v) ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਹੁਨਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
- (vi) ਮੁੱਖ-ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਸਿਰਫ ਮਾਰਕਿੰਗ ਨਿਰਦੇਸ਼/ਹਦਾਇਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਜੇਕਰ ਜਵਾਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਵਾਬ ਸਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਰੀਖਿਅਕ, ਮੁੱਖ-ਪਰੀਖਿਅਕ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ	ਭਾਗ ਨੰਬਰ	ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਭਾਗ ਉਪ- ਭਾਗ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਉੱਤਰ	ਅੰਕ ਵੰਡ	ਪੂਰਨ ਅੰਕ	ਟਿੱਪਣੀਆਂ/ਸੰਕੇਤਕ ਨੁਕਤੇ
----------------	-------------	--	------------	-------------	--------------------------

ਭਾਗ (ੳ)

1.				5	
		ਸਿਰਲੇਖ : ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਸੰਖੇਪ : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਬਿਬੇਕ ਨਾਲ ਲਿਖਣ	2 3		ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਹੋਰ ਵੀ ਢੁੱਕਵਾਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
2.		ਕੋਈ ਇਕ ਕਹਾਣੀ ਅੰਗੂਰ ਖੱਟੇ ਹਨ ਇਕ ਲੁੰਬੜੀ, ਭੁੱਖੀ, ਭੋਜਨ ਦੀ ਤਲਾਸ਼, ਬਾਗ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੀ, ਗਰਮੀ ਬਹੁਤ, ਸੰਘਣੀ ਛਾਂ ਹੇਠਾਂ ਲੰਮੀ ਪੈਣਾ, ਉਪਰ ਧਿਆਨ ਜਾਣਾ, ਅੰਗੂਰ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣੇ, ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਆਉਣਾ, ਹੱਥ ਨ ਪਹੁੰਚੇ, ਆਖੇ- ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ	5	5	ਇਹ ਨੁਕਤੇ ਪਰੀਖਿਅਕ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਹਨ। ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
		ਬੁੱਧੀ ਬਲ ਨਾਲੋਂ ਸ਼ਕਤੀਵਾਨ ਹੈ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਸੇਰ, ਸਾਰੇ ਜਾਨਵਰ ਉਸ ਤੋਂ ਢੁੱਖੀ, ਸਭਾ	5		

		<p>ਹੋਈ, ਫੈਸਲਾ ਕੋਈ ਇਕ ਪਸ਼ੂ ਰੋਜ਼ ਭੁੱਖ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਆਏਗਾ, ਇਕ ਦਿਨ ਖਰਗੋਸ਼ ਦੀ ਵਾਰੀ, ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਵਿਚ ਸ਼ੇਰ ਕੋਲ ਗਿਆ, ਸ਼ੇਰ ਨੇ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ, ਦੱਸਿਆ ਇਕ ਹੋਰ ਸ਼ੇਰ ਹੈ, ਮਾਰਨ ਲਈ ਚਲ ਪਿਆ, ਖੂਹ ਵਿਚ ਛਲਾਂਗ, ਸਿੱਟਾ</p> <p>ਜਾਂ</p>			
		<p>ਅੰਤ ਭਲੇ ਦਾ ਭਲਾ</p> <p>ਬਹੁਤ ਗਰਮੀ, ਇਕ ਦਰਖੱਤ ਦੀ ਛਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ੇਰ ਗੁੜ੍ਹੀ ਨੀਂਦ ਸੁੱਤਾ, ਖੁੱਡ ਵਿਚ ਚੂਹਾ ਨਿਕਲਿਆ, ਸ਼ੇਰ ਉਪਰ ਕੁੱਦਣ ਲਗਾ, ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਚੜ੍ਹਿਆ, ਦਬੋਚਿਆ, ਮਾਫੀ ਚੂਹੇ ਨੇ ਮੰਗੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਇਕ ਦਿਨ ਕੰਮ ਆਵਾਂਗਾ, ਸ਼ੇਰ ਹੱਸਿਆ, ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਇਕ ਦਿਨ ਸ਼ੇਰ ਜ਼ਾਲ ਵਿਚ ਫੱਸਿਆ, ਦਹਾੜਿਆ, ਚੂਹੇ ਨੇ ਦਹਾੜ ਸੁਣੀ, ਆਇਆ, ਜ਼ਾਲ ਕੁਤਰਿਆ, ਸ਼ੇਰ ਆਜ਼ਾਦ-ਸਿੱਟਾ</p>	5		
3.		<p>ਕਿਸੇ ਇਕ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਤੇ ਰਚਨਾ</p> <p>ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀ</p> <p>ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੂਫੀ ਕਵੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਪਿਤਾਮਾ, ਜਨਮ 1173, ਮੁੱਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਹੀ, ਮੁਲਤਾਨ ਗਏ ਮੁਰਸ਼ਦ ਬਖਤਿਆਰ, ਕਾਕੀ ਮਿਲੇ, ਮੁਰੀਦ ਬਣੇ, ਪਾਕਪਟਨ ਦੇਹਾਂਤ, ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਨਾਸ਼ਮਾਨਤਾ, ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਨ, ਨਿਮਰਤਾ, ਰੱਬ ਦੀ ਰਜ਼ਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮੋਢੀ</p>	5	5	<p>ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਲੇਖਨ ਤੇ ਸਮਝ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।</p>

		ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਜਾਂ			
		ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਨੀਹਾਂ 'ਤੇ ਤੋਰਿਆ, ਜਨਮ 5 ਦਸੰਬਰ 1872, 1898 ਵਿਚ ਖਾਲਸਾ ਸਮਾਚਾਰ, ਅਖਬਾਰ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ, ਫਾਰਸੀ, ਉਰਦੂ, ਗੁਰਬਾਣੀ, ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਵਾਚਿਆ, ਕਈ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾਵਾਂ, ਨਾਵਲ ਨਾਟਕ ਵਾਰਤਕ ਲਿਖੇ, ਸੰਪਾਦਨ, ਪੱਤਰਕਾਰ, ਮਹਾਨ ਤੇ ਸਰਬਾੰਗੀ ਲਿਖਾਰੀ ਜਾਂ			
		ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਜਨਮ ਬਠਿੰਡਾ 4 ਦਸੰਬਰ, 1916, ਮਿਸ਼ਨ ਕਾਲਜ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਐਮ.ਏ., ਬਹੁਪੱਖੀ ਲੇਖਕ ਕਹਾਣੀਕਾਰ, ਨਾਵਲਕਾਰ, ਨਾਟਕ-ਕਲਾ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਰੁਚੀ-ਡਾਕ-ਘਰ, ਲੌਹਾਕੁੱਟ, ਸੈਲ ਪੱਥਰ ਵਰਣਨਯੋਗ, ਵਾਰਤਕ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ			
4.	(i)	ਜਪੁਜੀ (ੲ)	1	5	ਜੇ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ (ੳ, ਅ, ਏ, ਸ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਅਰਥ ਵੀ ਲਿਖੇ ਤਾਂ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ii)	ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ (ਅ)	1		
	(iii)	ਹਕੀਕੀ (ੳ)	1		
	(iv)	ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ (ੲ)	1		
	(v)	ਝਾਂਗੀ (ਅ)	1		
5.	(i)	ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ (ੳ)	1	5	ਜੇ ਉੱਤਰ ਵਿਚ

	(ii)	ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ (ਅ)	1		ਵਿਦਿਆਰਥੀ (ੳ, ਅ, ਏ, ਸ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਅਰਥ ਵੀ ਲਿਖੇ ਤਾਂ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(iii)	ਨਾਨਕਾਇਣ (ਅ)	1		
	(iv)	ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ (ਸ)	1		
	(v)	ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ (ੳ)	1		
6.	(i)	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ	1	5	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ii)	ਖਵਾਜਾ ਕੁਤਬ-ਉਦ-ਦੀਨ ਬਖ਼ਤਿਆਰ ਕਾਕੀ	1		
	(iii)	ਪ੍ਰਿ. ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ	1		
	(iv)	ਨਾਟਕ ਵਿਚ	1		
	(v)	ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ	1		
ਭਾਗ (ਅ)					
7	(i)	ਕੰਬਦੀ ਕਲਾਈ	1	3	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ
	(ii)	ਮਥਰਾ ਦਾ	1		
	(iii)	ਔਰਤ ਨੂੰ	1		
8	(i)	ਡਾ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ (ਅ)	1	3	
	(ii)	ਚੜ੍ਹਦਾ ਸਿਆਲ (ਸ)	1		
	(iii)	ਲੀਲਾ	1		
(9)	(i)	ਗਰੀਬੀ ਭਰੀ	1	3	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ii)	ਬਜ਼ਾਰ ਵਿਚੋਂ	1		
	(iii)	ਗੰਢ	1		

(10)	(i)	ਨੋਟ : ਕਿਸੇ ਦੋ ਦੇ ਉੱਤਰ ਉਹ ਟਿੱਕ ਕੇ ਨਹੀਂ ਬਹਿੰਦੇ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਚਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।	2	4	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ii)	ਅਜਿਹਾ ਹੁਸਨ ਧੋਖਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੱਖਾਂ ਗਰੀਬ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ, ਹੰਝੂਆਂ ਦੀ ਝਾਕੀ ਲੁਕੀ ਹੋਈ ਹੈ।	2		ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(iii)	ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਉਸਦੇ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗ ਬੇਪਰਵਾਹਿਆ ਨਾ ਮਾਣ ਸਕਿਆ।	2		
11.	(i)	'ਸ਼ੋਭਾ-ਸ਼ਕਤੀ' ਨਾਟਕ ਦੀ ਨਾਇਕਾ, ਘਰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਰਕੇ ਪਿਆਰ-ਵਿਆਹ, ਪਤੀ ਨਾਲ ਕਲੇਸ਼, ਅੰਤ ਵਿਚ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ, ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਰਤੀ ਇਸਤਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ, ਸੁਤੰਤਰਤਾ, ਸਵੈ-ਮਾਨ ਵਾਲੀ ਜਾਂ	2	4	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਤੇ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪੂਰੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
		ਸ਼ੋਭਾ ਦਾ ਸੁਹਿਰਦ ਭਰਾ, ਹਾਸਰਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਵਿਅੰਗ ਤੇ ਚੋਟ ਦਾ ਮਾਹਿਰ, ਹਾਜ਼ਰ-ਜੁਆਬ, ਬਾਪ ਦੇ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ, ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਦਾ ਮਾਹਿਰ, ਸਿਆਣਾ ਤੇ ਸਮਝਦਾਰ ।			
	(ii)	ਦੇਸ਼ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੀ ਨਿਰਮਾਣ ਸੇਵਾ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਆਧੁਨਿਕ ਯੁਗ ਦੇ ਸੰਨਿਆਸ ਆਸਰਮ ਵਿਚ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ	2		

		ਸੁਤੰਤਰ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਦੀ ਚਾਹਵਾਨ ਪੁੱਤਰ ਕੰਵਲ ਨੈਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ, ਘਰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ	2		
12	(i)	ਜੇਮਸ ਨੇ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਦੀ ਰਕਮ ਛੇਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੈਦਰ ਕਰਾਫ਼ਟ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ।	2	4	
	(ii)	ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਖਿਮਾ, ਦਇਆ ਤੇ ਮਾਫ਼ੀ ਸਦਾ ਸਮੋਏ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਿਆਗ ਤੇ ਵੈਰਾਗ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਤੋਂ ਉਪਰ	2		
	(iii)	ਕਾਸੀਨੋ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਏਵੀਆ ਦੀ ਨਗਰ ਸਭਾ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਇੱਥੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਨਾਚ ਰੰਗ, ਵਾਜਾ-ਗਾਜਾ ਤੇ ਜੂਏਬਾਜੀ ਚਲਦੀ ਹੈ	2		
13.		ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਨਿੱਕੇ-ਨਿੱਕੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਰਹਿਤ ਕੰਮ ਤੇ ਬੇਪਰਵਾਹੀ ਇੰਨੀ ਪਸੰਦ ਆਈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਸ਼ੂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ	3	3	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਤੇ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਹੋਣ ਤੇ ਪੂਰਾ ਅੰਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
		ਉਸ਼ਾ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਹਿਮਾਲਾ ਉੱਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਰੰਗ ਪਸਰ ਗਏ ਹਨ, ਫੁੱਲ ਪੱਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਪਈ ਤੂਲ ਮੌਤੀ ਵਾਂਗ ਚਮਕ ਰਹੀ ਹੈ, ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਸਰਨ ਬਨਸਪਤੀ			

		ਵਧਣ-ਛੱਲਣ ਲੱਗੀ ਹੈ, ਪੰਛੀ ਉਡਾਰੀ ਮਾਰਨ ਲੱਗੇ, ਸਾਗਰ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਝੁੰਮਣ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ।			
14.		ਰਮੇਸ਼ ਸ਼ੋਭਾ ਨੂੰ ਗੁਸਤਾਖ, ਮੂੰਹ ਜ਼ੋਰ, ਤੇਜ਼ ਤਰਾਰ, ਹੱਦ ਦਰਜੇ ਦੀ ਜ਼ਿੱਦੀ, ਆਪਣਿਆਂ ਮਾਪਿਆ ਅੱਗੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨੀਵਾ ਦਿਖਾਉਣ, ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨਾਲ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ	3	3	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਤੇ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਹੋਣ ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
		ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਉਹ ਸ਼ੋਭਾ ਦੀ ਮਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਆਯਾ ਲੀਲਾ ਨੂੰ ਕਸੂਰਵਾਰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ।	3		
15		ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਲੋਕ ਪੁੱਤਰਾ-ਧੀਆਂ, ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਤੇ ਮਾਂ-ਪਿਉ ਦੇ ਰਿਸਤੇ ਛੱਡੇ ਬੈਠੇ ਤੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜਨ ਲੱਗੇ, ਡਾਂਗਾ-ਸੋਟੇ ਚੱਲਣ ਲੱਗੇ। ਜਾਂ	3	3	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਤੇ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
		ਬਾਗਬਾਨੀ, ਬੱਚਿਆਂ, ਨਾਲ ਖੇਡਣਾ ਤੇ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਇੱਕਲਿਆ ਘੁੰਮਣਾ, ਉਦਘਾਟਨ ਦੇ ਸੁਗਲ, ਸਰਕਾਰੀ ਤੇ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣਾ	3		
16.		ਕਵੀ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ		5	ਤਿੰਨ ਅੰਕ ਵਿਆਖਿਆ ਤੇ ਦੋ

		ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਕਵਿਤਾ ਬਿਨਫਸਾਂ ਦਾ ਫੁੱਲ ਧੀ ਕਿਤਾਬ ਕਾਵਿ-ਕੀਰਤੀ ਕਾਵਿ-ਕੀਰਤੀ	5		ਅੰਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੇ ਹਨ
17	(ੳ)	ਕਿਸੇ ਇਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਾਰ ਟੁਕੜੀ ਜਗ ਤੋਂ ਨਯਾਰੀ	5	5	ਕਵੀ ਤੇ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਾਰ ਸਹੀ ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਲਿਖਣ 'ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ਅ)	ਤਾਜ ਮਹਿਲ			
	(ੲ)	ਲੂਣਾ			
18				5	
	(ੳ)	'ਸ਼ੋਭਾ-ਸ਼ਕਤੀ' ਨਾਟਕ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅੰਕ ਦਾ ਸਾਰ ਜਾਂ			ਕਵੀ ਤੇ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਾਰ ਸਹੀ ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਲਿਖਣ 'ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ਅ)	ਪਾਤਰ ਰਮੇਸ਼ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਚਿਤਰਨ			
19		ਕਿਸੇ ਇਕ ਲੇਖ ਦਾ ਸਾਰ:		5	
	(ੳ)	ਕੌਮ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਜਾਂ			ਕਵੀ ਤੇ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਾਰ ਸਹੀ ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਲਿਖਣ 'ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ਅ)	ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਗੁਰਿਆਈ ਜਾਂ			
	(ੲ)	ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਸਾਹਮਣੇ			